

REDACTIONELE COMMENTAAR

EEN MISPLAATST ARGUMENT

Op de jongst gehouden vergadering van de Maatschappij was door het hoofdbestuur aan de orde gesteld het vraagstuk van de tandheelkundige hulpkrachten. De bedoeling was door een uitspraak van de vergadering machtiging te verkrijgen tot het innemen van een positief standpunt met betrekking tot de invoering van een categorie beperkt-bevoegde hulpkrachten met name ten behoeve van de schooltandverzorging.

Ten einde enige richting te geven aan de gedachtenwisseling werden door een tweetal inleiders de verschillende aspecten belicht, waarbij de een zich als een voorstander deed kennen en de ander trachtte duidelijk te maken dat de behoefte aan dusdanige hulpkrachten geenszins uit de gegeven situatie mocht worden afgeleid.

Over beider betogen zal hier niet worden uitgebreid. Wat ons te dezer plaatse interesseert is de reactie zoals die in de (afgebroken) discussie tot uiting kwam. Daarbij werd door de aan het woord gekomen sprekers met nadruk een afwijzend standpunt ingenomen, hetgeen voor wie enigszins met deze aangelegenheid bekend is, niet zozeer tot verwondering behoeft te leiden.

Wat wel de aandacht vraagt waren de gronden waarop die afwijzing werd gerechtvaardigd. De belangrijkste was wel de stellige verwachting dat de bedoelde hulpkrachten zich aan (onbevoegde) toepassing van hun kennis buiten hun ambtelijke functie zullen overgeven. Deze voorstelling werd gemotiveerd met een verwijzing naar de ervaring met de onbevoegde uitoefening van de tandheelkunst.

Het zal door niemand die van de historie van de tandheelkunst op de hoogte is, worden betwist dat de ervaringen met de onbevoegde uitoefening, de bestrijding en . . . de legalisering ervan, voor de tandheelkunst weinig bemoedigend zijn uitgevallen. Erger nog: de clowneske wijze waarop bevoegdheden indertijd werden uitgedeeld, groeide als precedent uit tot een rechtsgrond voor verdere toepassing, waarvan de jongste versie tot bevoegdverklaring van een nieuwe groep tandtechnici in vergeworderde staat van voorbereiding verkeert.

Het dient erkend: dit alles druist in tegen het rechtsgevoel en zo is het psychologisch verklaarbaar dat bij de standpuntbepaling aangaande de inschakeling van hulpkrachten met behandelingsbevoegdheid de ervaringen op het gebied der onbevoegde uitoefening andere overwegingen doorkruist.

Eén omstandigheid mag daarbij echter niet over het hoofd worden gezien, de onbevoegde uitoefening, zoals die gestalte heeft gekregen, vond en vindt haar ontstaans- en bestaansgrond uitsluitend in de toepassing der tandvervanging, zowel hier als elders waar haar de kansen niet worden onthouden. Om der wille van de objectiviteit mag daarbij niet worden verheeld dat de gangbare praktijk van de intra-orale procedure een

accent-verlegging in de richting van het tandtechnische aandeel nog steeds in de hand werkt.

Hoe dan ook, deze specifieke relatie mag nimmer buiten beschouwing worden gelaten wanneer het gaat om het creëren van beperkt-bevoegde hulpkrachten op een geheel ander terrein van tandheelkundige toepassing. Het daarbij in het geding brengen van een analoge verwachting als de tandvervangende te zien geeft, is in wezen een miskenning van de realiteit.

Bij een nuchtere beoordeling kan ook niet worden voorbij gezien dat de onbevoegde uitoefening bijna uitsluitend wordt bedreven door mannen, gelijk ook de tandtechniek in ons land een bij uitstek masculien beroep vertegenwoordigt. Bij de jeugdtandverzorging daarentegen gaat het uitsluitend om het aantrekken van vrouwelijke medewerkers. De ervaring heeft geleerd dat mannen op grond van financiële verwachtingen er veel eerder voor bezwijken om ongeoorloofde initiatieven te ontwikkelen dan vrouwen. Dit verklaart dat in landen, waar vrouwelijke hulpkrachten tandheelkundig werkzaam zijn, gevallen van doelbewuste overtreding hunner bevoegdheid tot de grote zeldzaamheden behoren.

Behoeft het verder betoog dat op de overheidsinstanties, die de invoering van hulpkrachten bij de jeugdtandverzorging zien als een oplossing voor het steeds weer blijkend tekort aan volledig bevoegde medewerkers, het contra-argument der onbevoegde uitoefening niet de minste indruk maakt, noch een punt van ernstige overweging?

Wanneer de tandheelkundige gemeenschap, alleen al op grond van haar ontoereikende getalstrekte, niet bij machte is voldoende mankracht op te brengen voor een integrale voorziening in de jeugdtandverzorging, dan zal de openbare mening zeker niet gunstig gestemd worden ten opzichte van haar vertegenwoordigers, als deze uitsluitend op grond van frustratie menen zich tegen invoering van hulpkrachten te kunnen verzetten.

Met een stereotiep beroep op het spook der onbevoegde uitoefening wordt het algemeen belang, voor zover het de jeugdtandverzorging betreft, weinig gediend. Het moge appelleren aan het tandheelkundig sentiment, als argument tegen de invoering van hulpkrachten, welke hun taak ook zou mogen zijn, mist het elke overtuigingskracht.

B.